

BIBEL OG BEKJENNELSE

Nr. 2 2026 Årg. 46

BIBEL OG BEKJENNELSE

utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke.
ISSN 0806-5365
Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.
Frivillig abonnementsavgift kr 150,- pr. år
Bibelsitater er fra Bibel 2011 © Bibelselskapet, dersom ikke annet er nevnt
Redaksjon: Tor Jakob Welde (ansv. red.),
Egil Edvardsen og David Edvardsen
Redaksjonens adresse:
T.J. Welde, Sundts veg 9A, 5221 NESTTUN
E-post: pastorwelde@gmail.com
Internett: www.luthersk-kirke.no
Bankgiro: 3361 16 43948
Ekspedisjon: Egil Edvardsen,
egil@luthersk-kirke.no, tlf. 99 03 98 56

**DEN LUTHERSKE
BEKJENNELSES-
KIRKE (LBK)**

Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han har blitt menneske for vår skyld, levd et liv uten synd, lidt og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testaments hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses som poesi, historie som historie, og så videre.

Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordieboken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

LBK deler tro og kirkefelleskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 32 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

Fra redaksjonen

Krigsbuen er blitt fredsbue

«Jeg setter buen min i skyene, den skal være et tegn på pakten mellom meg og jorden» (1Mos 9,14).

Regnbuen er et vakkert skue, men hva betyr den? Kunstneren har selv bestemt hva verket skal bety.

Hvem er denne kunstneren? Hvem er det som står bak regnbuen? Noen vil si: Det er ingen. Regnbuen er en tilfeldighet, i likhet med alt annet. For det finnes ingen skaper.

Ja, dåren sier i sitt hjerte: Det finnes ingen gud (Se Sal 14,1; 53,2). Likevel må selv slike dårer innrømme at en regnbue er ganske vakker.

Herren satte buen på himmelen som et tegn. Den er et tegn for ham selv på pakten han stiftet med menneskene etter den store vannflommen. Aldri mer skal en storflom ødelegge jorden.

«Jeg setter buen min i skyene.» Her står samme hebraiske ord som brukes om den typen bue man bruker i kamp, som i pil og bue. Etter å ha utryddet nesten hele menneskeheten ved vannflommen, la Gud ned krigsvåpenet sitt og hengte det opp på himmelen. Hver gang Gud ser buen sin på himmelen, tenker han på fredspakten han opprettet med jorden. Krigsbuen er blitt fredsbue.

Regnbuen er et tegn for Gud selv, men også et tegn for oss mennesker. Når vi står på riktig sted til riktig tid, kan vi se en regnbue. Den viser oss at Gud er trofast. Han holder det han lover.

Gud talte ganske vidløftig om pakten med Noa. Han kunne ha sagt det samme med færre ord. Men han visste at de få overlevende etter flommen trengte rikelig trøst. Derfor nøyde han seg heller ikke bare med ord. Han ga de overlevende også et synlig tegn på fredspakten: Regnbuen.

Likeledes bruker Gud mange ord for å forsikre oss om sin nåde som Jesus vant for oss. Men han nøyer seg ikke med ord. Han har også gitt oss synlige tegn på nådepakten. Vannet i dåpen og brødet og vinen i nattverden forsikrer oss om at Gud har forsonet seg med oss, stiftet fred med oss og tilgitt oss alle synder for Kristi skyld.

Regnbuen ga de overlevende etter flommen framtidshåp. Likeledes gir sakramentene oss framtidshåp. De gir og forsikrer oss om en evig sommer hos Kristus, frelseren vår.

David Edvardsen

Jesus er Veien

Jesus sier: «Jeg er veien ...» (Joh 14,6). Han mener ikke en grusvei eller asfaltert vei – men *vei* i overført betydning. En vei kan bety en måte eller metode. For eksempel hvis noen sier: «Nå må vi velge *fredens vei* – før det bryter ut en ny verdenskrig.» De mener da at det er nødvendig å finne en annen fremgangsmåte for å løse konfliktene – å finne en *vei* ut av vanskelighetene.

En sang som Frank Sinatra gjorde berømt er *My Way*. På norsk: Min måte. Der synger han gjentatte ganger: «I did it my way» – Jeg gjorde det på min måte. De fleste av oss har hørt denne. Jeg-personen i sangen er kommet til slutten av sitt liv, han skal snart dø. Han ser tilbake på et rikt liv med både sorg og glede. Han har måttet ta mange valg underveis – ikke alle var like gode. Men likevel er han fornøyd: *Jeg gjorde det på min måte*. Han var seg selv, bestemte selv, gikk sin egen vei. Han kan stå for det – det var *hans* liv, *hans* vei.

Det er nesten som en moderne trosbekjennelse, et vitnesbyrd. Mange føler seg truffet av disse tekstlinjene. Tankene er tidsrik-

tige. Vi hører det overalt: *Du må følge hjertet ditt, finne din vei, din sannhet, skape ditt eget liv.*

Men dette står i spenning til Jesu ord: «Jeg er veien, sannheten og livet.»

Veien til Gud

Jesus sa dette bare timer før han skulle lide og dø. Han hadde talt til disiplene om at han nå skulle gå til Faderen for å gjøre i stand et sted for dem, og deretter komme tilbake og ta dem til seg. Da sa Tomas: «Herre, vi vet ikke hvor du går. Hvordan kan vi da vite veien?»

Det var da Jesus svarte: «Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg» (Joh 14,6). Det handler altså om veien til Gud, veien til frelse, til himmelen, evig liv og salighet.

Situasjonen for oss mennesker, slik vi er av naturen, er at vi ikke er i stand til å finne veien selv. Vi er ikke så frie som vi liker å tro. Hjertet vårt er svikefullt og fører oss ofte vill. Bibelen sier: *Vi fór alle vill som sauer, vi vendte oss hver sin vei* (Jes 53,6). Synden i oss gjør at vi ikke finner veien hjem. Synden

står som en sperre mellom oss og Gud.

Alle mennesker har en samvittighet som forteller noe om rett og galt, men samvittigheten viser oss ikke Jesus. Og i verden fins det mange religioner som hevder å kjenne veien til Gud og frelse. De gir spesielle regler, øvelser og metoder du skal følge. Men det er nytteløst. Ingen prestasjoner fra vår side fører til Gud. Det fins bare én vei.

Jesus sier ikke bare at han kan vise oss veien, men at han selv *er* veien – den eneste. «Ingen kommer til Faderen uten ved meg.»

For mange virker det provoserende at noen kan tale så store ord om seg selv. Men så er jo Jesus ikke noen hvem som helst – han er Guds evige Sønn fra himmelen som ble født som menneske her på jorden.

Frelse i Jesu navn

Peter forkynte: «Det finnes ikke frelse i noen annen, for under himmelen er det ikke gitt menneskene noe annet navn som vi kan bli frelst ved» (Apg 4,12).

Hvorfor fins det bare ett navn og

én vei til frelse? Fordi det bare fins ett offer som kan utslette synden. Det fins bare én løsepenge, og det er Menneskesønnen, Jesus, som ga sitt eget liv og sitt dyrebare blod for å kjøpe oss fri fra synd, død, djevelen og helvete. Ingen andre har gjort det. Bare Jesus kunne gjøre dette.

Men hvis denne løsepengen avvises, har vi ikke lenger noen frelse. I Jesu navn, kledd i hans rettferdighet, får vi gå inn til Guds evige salighet. Men i våre egne syndige navn går vi fortapt.

Da Jesus hang på korset, var alle menneskers synd og skyld lagt på ham. Alt sammen ble tilregnet ham. Guds vrede over synden rammet ham, og han bar straffen vår fullt ut. Det var helt nødvendig. Uten det kunne ingen av oss ha fellesskap med den helige Gud.

Nå er Gud nådig mot oss i Kristus Jesus. Som profeten Jesaja skrev: «Straffen lå på ham, vi fikk fred, ved hans sår ble vi helbredet.» (Jes 53,5)

Apostelen Paulus skrev: «Gud var i Kristus og forsonet verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger.» (2 Kor 5,19)

Navnet Jesus betyr «Herren frelser», og han er vår redning. Vi får ta vår tilflukt til ham og stole på ham. Han er veien. Tenk så fantastisk – at det er han som er veien!

Mennesker tenker ofte: «Må ikke jeg bygge min egen vei til Gud? Må jeg ikke gjøre meg fortjent til noe? Hvilken metode er best å følge?»

Nei – slutt å tenke sånn. Veien er ferdig. Jesus er veien. Stol på ham. Han leder deg fram. «Hver den som tror på ham, skal ikke gå fortapt, men ha evig liv» (Joh

3,16). Du skal slippe å streve og bevise deg selv, «gjøre det på din måte». Ta bare din tilflukt til det Jesus har gjort for deg – han har levd og dødd for deg, stått opp igjen og åpnet himmelporten. *Han* er veien!

De første kristne og «Veien»

Det er interessant at i Apostlenes gjerninger kalles den tidlige kirken og de første kristne for «Veien». Sannsynligvis nettopp på grunn av Jesu ord: «Jeg er veien...»:

Om Paulus står det at han reiste for å finne og arrestere dem som hørte til *Veien* (Apg 9,2). Han ble omvendt og reiste omkring for å undervise om Frelseren. «I Efesos oppstod det uro «på grunn av *Veien*» (Apg 19,23). Paulus sa med beklagelse: «Jeg har forfulgt tilhengerne av denne *Veien*» (Apg 22,4). Og han bekjente: «Jeg dyrker fedrenes Gud ved å følge *Veien*, som de kaller en sekt» (Apg 24,14).

Jesus er Sannheten og Livet

I livet møter vi mange påstander og budskap vi bør ta med en klype salt – nyheter, reklame, politiske løfter – alt er ikke til å stole på.

Men Jesus er sannheten i egen person. Sannhet er Guds vesen – løgn og falskhet står i skarp motsetning til Gud. Han kan ikke lyve. Jesus, Guds Sønn, er ett med Faderen: «Jeg er i Far, og Far er i meg.»

På egen hånd kan ingen av oss kjenne sannheten om Gud – vi famler i mørket. Vi bøyer sannheten etter oss selv. Derfor må sannheten åpenbares for oss, og det skjer i en person.

Jesus sier ikke: *Jeg lærer dere sannheten*, men: *Jeg er sannheten*. Å kjenne sannheten er å kjenne ham. «Nåden og sannheten kom

ved Jesus Kristus» (Joh 1,17). Han har vist oss hvem Gud er – nådig og god. Evangeliet, ordet om korset, er en frigjørende sannhet vi kan stole på og bygge livet vårt på.

Når Jesus sier: «Jeg tilgir deg alle dine synder» – da er det sant. Vi blir aldri bedratt når vi blir i hans ord. Da lærer vi sannheten å kjenne, og sannheten gjør oss fri (Joh 8,32).

Og Jesus er Livet. Vi mennesker vil så gjerne leve – virkelig kjenne at vi lever – og vi prøver å fylle livet med opplevelser, relasjoner og mening. Men livet glipper oss gjennom fingrene, for det er forgjengelig, og døden kommer. Da hjelper det lite at vi har levd «på vår måte», *our way*.

Jesus sier ikke: Hør, jeg skal gi dere noen gode livsråd. Han sier: *Jeg er livet*. Det betyr: Livet finnes i ham, og bare i ham. Livet han gir er ikke bare et rikere jordisk liv, men et nytt liv – et liv som aldri dør. «Jeg er kommet for at dere skal ha liv, og det i overflod» (Joh 10,10).

Han har livet i seg selv, for han er Gud, livets kilde. I dåpen er hans liv blitt vårt. Vi lever med kraft fra ham – vi vandrer i Ånden og blir renset i Jesu blod. Vi har et sikkert håp om et evig liv hos Gud, et liv som er sterkere enn døden og varer for alltid.

Til slutt, når vi en dag ligger for døden, er ikke håpet at vi kan si: «*Jeg gjorde det på min måte*.» Men at vi kan si: «*Han* er min vei, min sannhet og mitt liv.» Jeg tilhører Veien. Jeg tilhører Jesus. Han har vunnet meg, kjøpt meg, prisen er betalt. Jeg er hans, og han er min. Jesus er veien, sannheten og livet. Gud være takk og lov. Amen.

Tor Jakob Welde

Den Hellige Ånd, hans verk og gaver

Det snakkes i enkelte deler av kristenheten mye om Den Hellige Ånd. Dessverre skjer det ikke sjelden på en måte som ikke stemmer med Bibelen. Fordi vi mennesker sjelden nøyer oss med å stole stille på Guds kjærlighet i Jesus Kristus, men heller vil se, smake og føle og *oppleve* de åndelige realitetene, finnes det i brede kretser en overdreven og til og med usunn interesse for Den Hellige Ånds ekstraordinære gaver. Gjennom spektakulære under og tegn vil man bli sikker på at Gud er virkelig og forsikre seg om sitt eget barnekår.

I denne artikkelen skal vi først si noe om hvem Den Hellige Ånd er og hva hans hovedoppgave er, deretter studere hans gaver ut fra to bibelsteder: Jesaja 11,2–3 og 1 Korinterbrev 12,7–10.

Den Hellige Ånds person og verk

Den Hellige Ånd har alltid eksistert. Akkurat som Faderen og Sønnen er Han en evig guddoms-person som eksisterte allerede før verdens skapelse. Han nevnes første gang i Bibelen allerede i det andre verset: «Guds Ånd svedde over vannet» (1 Mos 1,2), da Gud nettopp hadde skapt himmel og jord. Likevel møter vi ham ikke som Skaperen ute i naturen. Han har heller ikke tatt på seg menneskenatur som Jesus. Og når han kommer til et menneske og arbeider på hjertet, er det ikke for å sette seg selv i sentrum, men for å vitne om Jesus. Hans oppgave er å vende våre blikk mot Frelseren. Der Ånden går frem og virker, ser vi den korsfestede og oppstandne. Der kommer Jesus nær og blir levende. Jesus sa til sine disipler

den siste kvelden: «Men når sannhetens Ånd kommer, skal han veilede dere til hele sannheten ... Han skal herliggjøre meg» (Joh 16,13–14). En åndsfylt preken er derfor en preken som handler om Jesus. Den Hellige Ånd og Hans virksomhet behøver ikke å nevnes i det hele tatt. En preken som derimot bare handler om Den Hellige Ånd og Hans gaver, men ikke nevner Jesus, er en tom preken uten Ånd.

Den Hellige Ånds oppgave er altså at vi skal lære Gud å kjenne gjennom Hans Sønn, Jesus Kristus. Det er Hans viktigste gjerning. Etter å ha avslørt vår synd (Joh 16,8–9), viser Han oss Frelseren Jesus Kristus og fører oss på den måten inn i Guds rike. Den Hellige Ånd utrunder oss også til det kristne livet i helliggjørelse ved å gi oss gaver. Nå skal vi se litt nærmere på disse gavene.

Den Hellige Ånds sjufoldige gave

Den sist offisielt antatte katekismeforklaringen i Svenska kyrkan ble godkjent i 1878 og brukes fortsatt enkelte steder. I denne forklaringen tolkes Luthers tale om Åndens «gaver» som lov og evangelium, slik at ordene om at Ånden «har opplyst meg med sine gaver» ble tolket som opplysning gjennom loven og deretter opplysning gjennom evangeliet (st. 142–145). Selv om intensjonen er god, var det ikke dette Luther mente. Når Luther i Den lille katekisme snakker om Åndens gaver, tenker han på den gjerning Ånden utfø-

rer i og med kallets gjenfødelse, nemlig at Han opplyser menneskets sjel med den flerfoldige gaven som omtales i Jesaja 11,2–3, en profeti om Jesus:

«Herrens Ånd skal hvile over ham, en Ånd med visdom og forstand, en Ånd med råd og styrke, en Ånd som gir kunnskap og frykt for Herren. Han skal ha sin glede i frykten for Herren.»

Da Johannes døpte Jesus, skjedde det noe oppsiktsvekkende, noe Johannes selv vitnet om:

«Jeg så Ånden dale ned fra himmelen som en due, og den ble værende over ham. Jeg kjente ham ikke. Men han som sendte meg for å døpe med vann, sa til meg: Ham du ser Ånden dale ned over og bli hos, han er det som doper med Den Hellige Ånd. Jeg har sett det, og jeg har vitnet: Han er Guds Sønn.» (Joh 1,32–34).

Dette var altså oppfyllelsen av profetien fra Jesaja! I kirkens tradisjon, på grunn av innflytelsen fra den tidlige greske oversettelsen av Det gamle testamente (*Septuaginta*), og fra den latinske oversettelsen (*Versio Vulgata*), har man tradisjonelt regnet med *sju* gaver fra Den Hellige Ånd:

Visdommens Ånd (sapientia), så vi lærer å kjenne Herren

Forstandens Ånd (intellectus), så vi rett forstår Guds ord og vilje

Rådets Ånd (consilium), så vi vet hvordan vi skal handle rett

Styrkens Ånd (fortitudo), så vi også kan gjøre det gode

Kunnskapens Ånd (scientia), så vi kjenner Gud og vurderer det skapte rett

Fromhetens Ånd (pietas), så vi i ydmykhet lever for Herren

Herrens frykts Ånd (timor Domini), så vi ærer og bøyer oss for Hans hellige vilje

I parentes kan nevnes at moderne oversettelser har oversatt den hebraiske grunnteksten slik at det som tidligere, i den greske og latinske oversettelsen, var «fromhet» (Jes 11,2) og «frykt» (Jes 11,3), nå bare er «ærefrykt» eller «frykt for Herren». Dermed blir det bare seks gaver. Uansett hvilte denne mangfoldige gaven over Jesus i hans dåp. Jesus er den som har fått «Ånden i fullt mål» (Joh 3,34).

Johannes' dåp var en kristen dåp som ga syndenes tilgivelse til dem som lot seg døpe (Mark 1,4; Luk 3,3), på samme måte som vår dåp. Og slik vannet var det ytre synlige elementet i Johannes' dåp, døpes også vi i vann. Dåpens vann er frelsens vann. Der ble vi Guds elskede barn, der fikk vi syndenes tilgivelse, der ble vi født på nytt til evig liv. Den samme hellige Ånd som hvilte over Jesus i Hans dåp hvilte også over oss i vår dåp (Apg 2,38). Det er altså denne sjufoldige gaven fra Ånden Luther sikter til i katekismeforklaringen til den tredje trosartikkelen: «Den Hellige Ånd har kalt meg ved evangeliet, opplyst meg ved sine gaver, helliggjort og bevart meg i den rette tro». I senmiddelalderen var uttrykket «Åndens gaver» nærmest en teknisk term direkte koblet til Jesaja 11,2–3.

Herrens Ånd lyser opp hver kristens hjerte som en sjuarmet lysestake, en indre menora som kaster sitt lys over hele den troendes liv. Akkurat som menoraen lyste opp tempelet i Jerusalem, får Åndens sjufoldige gave lyse opp vårt indre. Dette skjedde allerede i gjenfødselen i dåpen, men

vi trenger daglig å leve i dåpen og be om at Gud stadig fyller oss mer med sin hellige Ånd.

Den Hellige Ånds ni nådegaver

Vanligere enn å reflektere over og utlegge Jesaja 11,2–3, er det – spesielt i karismatiske kretser – å fokusere på 1 Kor 12,7–10 og de ni nådegavene som nevnes der. Før vi ser nærmere på disse gavene, er det verdt å merke seg at Paulus understreker at alle gavene gis «hos hver enkelt», «slik at det tjener til det gode». De skal brukes i kjærlighetens tjeneste, slik at hele menigheten blir tjent. Dette utvikles senere i 1 Kor 13, hvor det vises at kjærligheten er den største av alle Åndens gaver. Uten kjærlighet er ingen av gavene til noen som helst nytte (1 Kor 13,2).

«Hos hver enkelt gir Ånden seg til kjenne slik at det tjener til det gode. For ved én og samme Ånd blir det gitt én å tale visdom, en annen å formidle kunnskap, én får ved den ene Ånd en spesiell trosgave, en annen får nådegaver til å helbrede, og én får kraft til å gjøre under. En får den gave å tale profetisk, en annen å bedømme ånder, én får ulike slag av tungetale, og en annen kan tyde tungetale» (1 Kor 12,7–10).

Alle disse gavene fantes i den aller tidligste apostoliske kirken. Ikke slik at samtlige fantes i alle menighetene, men i Korint ser det ut til å ha vært slik. Vi kan merke oss at denne «karismatiske overfloden» ikke automatisk førte til velsignelse og åndelig oppbygelse for menigheten. Tvert imot måtte Paulus irettesette dem alvorlig for ulike slags misbruk på det åndelige området.

Vi skal også legge merke til at kirkehistorien vitner om at noen av disse gavene forsvant fra kirken etter aposteltiden. Augustin (354–430) hevdet: «I begynnelsen talte de troende i tunger som et tegn på Åndens utgytelse ... men dette var et tegn for den tiden og trengs

ikke lenger.» Det virker som om Gud i den aller første tiden – da Det nye testamente ennå ikke var nedskrevet og samlet – bekreftet apostlenes undervisning med under og tegn for å overbevise tilhørerne om sannheten i budskapet. Etter kirkens grunnleggelsestid, da apostlenes undervisning allerede var stadfestet med under og nedskrevet i Bibelen, trengs ikke undrene og tegnene lenger på samme måte. I tillegg har apostlene for alltid en særstilling i kirken (Ef 2,20; Åp 21,14), og kristne i senere generasjoner kan ikke regne med at slike ekstraordinære ting som skjedde gjennom apostlene fortsatt skal skje. Paulus skriver: «Med stor tålmodighet har jeg gjort en apostels tegn blant dere: tegn, under og mektige gjerninger» (2 Kor 12,12).

Med disse generelle synspunkter skal vi nå se litt nærmere på de forskjellige nådegavene som nevnes i 1 Kor 12,7–10.

Visdommens ord innebærer en dyp åndelig innsikt i den hellige Skrifts sannheter. Den som har denne gaven, vet også hvordan de ulike lærene skal anvendes (2 Tim 2,15), ikke minst hvordan lov og evangelium skal deles rett. Utenom de bibelske forfatterne hadde også våre lutherske lærere – som Luther, Chemnitz, Walther, Pieper, Becker m.fl. – denne gaven, noe deres rike og formidable skrifter bærer preg av. Gaven finnes også i dag.

Kunnskapens ord finnes også blant oss i dag. Dette handler om å kunne gi konkrete råd om hva som bør gjøres i ulike situasjoner som oppstår, å veilede sine medkristne til å ta riktige valg i livets ulike situasjoner.

Troens gave er ikke den frelsende troen som griper Jesus for å få Guds nåde og tilgivelse. Den troen – som også er en gave – har alle kristne uten unntak – for ellers er man ikke en kristen. Her menes i stedet den heltemodige troen,

som i vanskelige og tilsynelatende håpløse situasjoner likevel er overbevist om at Gud hjelper med det som virker umulig. En del misjonærer har denne troen; de kan begi seg rett inn i jungelen for å nå unådde stammer fordi de er helt trygge på at Guds oppdrag kan utføres i Jesu navn.

Gaven til å helbrede syke er en av de mer spektakulære gavene. Når man undersøker mange av de helbredelsene som påstås ha skjedd, viser disse seg ofte å være manipulasjon for at helbredelsespredikanten skal få berømmelse og tjene penger. Noen ganger kan også placebo-effekten gjøre at folk faktisk føler seg bedre, men da beveger vi oss mer på det psykologiske enn det åndelige planet. Det faktum at de som fremstår som helbredere oftere mislykkes enn lykkes, gjør at vi kan avfeie dem som falske, for Den Hellige Ånd mislykkes aldri. Dermed er det ikke sagt at helbredelser ikke forekommer i våre dager. Men det skjer der man vender seg til Gud i oppriktig bønn og overlater resultatet til Hans vilje. Det finnes ingen automatikk i slike helbredelser.

Gaven til å gjøre undergjerninger – for eksempel å oppvekke døde og umiddelbar bestraffelse av ugudelighet (Apg 5,4–5; 5,9–10; 9,40; 13,11; 20,9–12) – ser ut til å ha forsvunnet etter at apostlenes ord var tilstrekkelig etablert som guddommelig sannhet.

Luther skriver i *Kirke-Postillen*, i en preken på Kristi himmelfartsdag over Mark 16,14–20: «Men det er nok å vite at disse tegnene ble gitt som vitnesbyrd og åpenbare bevis for evangeliets forkynnelse. Derfor måtte de særlig i begynnelsen være utbredt, inntil evangeliet ble forkynt i verden. Senere er de ikke lenger så vanlige og heller ikke så nødvendige, nå som

forkynnelsen har gått ut til alle land på alle språk. [...] Derfor er det ikke lenger merkelig at de nå har opphørt, siden evangeliet har blitt utropt og forkynt overalt...»

Profetiens gave innebærer dels evnen til å forutsi fremtidige hendelser (Apg 11,28; 21,10–11), og dels evnen til å utlegge og anvende Guds ord til lærdom og formaning. Denne gaven finnes fortsatt blant oss, men ikke i samme grad. Finnes det fortsatt en overnaturlig gave til å «profetere» om fremtidige hendelser? Mesteparten av det vi møter som hevder å være profetiske fremtidsforutsigelser, er ikke ekte, men enten bedrag eller innbilning/ønsketenkning. Men det kan ikke utelukkes at det også finnes ekte tilfeller.

Gaven til å bedømme ånder innebærer å avsløre falsk lære og klart skille mellom sannhet og villfarelse. Denne gaven finnes hos oss fortsatt i dag, og er sårt tiltrengt, fordi vi i vår tid oversvømmes av falske lærere. Vi takker Gud for at Han fortsatt gir denne gaven til visse prester og lærere, slik at de kan avsløre de falske lærerne og lederne innenfor kirkesamfunnene.

Gaven til å tale i tunger nevnes sist på listen (sammen med gaven til å tyde tunger), men ut fra hvor mye det snakkes om denne gaven, skulle man tro den sto aller først. På pinsedagen fikk apostlene denne gaven (Apg 2,4), noe som betydde at de kunne tale fremmede, eksisterende språk, forståelig for de som snakket disse språkene (Apg 2,6–11). Det virker som denne gaven helt har opphørt i dag. Misjonærer må studere språkene i landene de skal til. Vi må innse at det som skjedde på pinsedagen, var en engangshendelse i frelseshistorien – oppfyllelsen av Joels profeti om hva som skulle skje når den siste tiden (den nye

pakten) begynte (Joel 3,1; Apg 2,17ff).

Men det minste vi kan si, er at hvis tungetale forekommer i en gudstjeneste, «skal det ikke være mer enn to eller i høyden tre hver gang. De skal tale én om gangen, og det skal være én som tyder (1 Kor 14,27). Den kakofonien av stemmer som ofte oppstår i karismatiske miljøer, er et misbruk som må bedrøve Herren, «for Gud vil ikke uorden, men fred» (1 Kor 14,33).

Når man spør de som praktiserer tungetale hva slags nytte det har, svarer de ofte at de føler seg omsluttet av Guds kjærlighet, at de blir trygge på at de er Hans barn, at de fylles av fred osv. Det de beskriver, er altså egentlig normal kristen erfaring, som nådemidlene formidler til oss. Guds ord og sakrament gir oss de velsignelsene som karismatikernes forsøker å oppnå med sin tungetale. En tidligere pinsevevner, som ble lutheraner, sa til meg: «Før ba jeg i tunger for å forsikre meg om at jeg var et Guds barn, men nå ber jeg ikke lenger i tunger, fordi jeg vet gjennom evangeliet at jeg er Hans barn.»

Gaven til å tyde tungetale hører selvsagt uløselig sammen med gaven til å tale i tunger i en offentlig gudstjeneste. Ingen tungetale skal forekomme uten at det også gis en tydning, så noen med tydningens gave må tre inn når noen taler i tunger i menighetens gudstjeneste. Det kan ikke utelukkes at dette forekommer, men personlig har jeg aldri vært med på dette. Alt jeg har sett i karismatiske sammenhenger, er brudd på Paulus' klare ord om at hvis noen, høyst to eller tre, og én om gangen, taler i tunger, så må noen også tyde det (1 Kor 14,27).

Lars Borgström, Sverige

KELK-møte i Lusaka 29. mai – 1. juni

Se hvor godt og herlig det er for brødre å bo sammen i enhet!
(Salme 133,1)

Vår zambiske søsterkirke LCCA (Lutheran Church of Central Africa) sto som arrangør av årets internasjonale konferanse i KELK (Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferanse). Dette var det tolvte verdensmøtet siden KELKs begynnelse i 1993. For første gang var vi samlet i Afrika, nærmere bestemt på konferansehotellet M'Kango («Løven») Golfview Hotel i Zambias hovedstad.

Kor

Her var et fargerikt fellesskap fra mange folkeslag, ulike kulturer og tungemål. Det var offisielle delegater og gjester fra søsterkirker i Albania, Australia, Chile, Puerto Rico, Etiopia, Uganda, Kamerun, Nigeria, Kenya, Tanzania, Indonesia, Japan, Hong Kong, Pakistan, India, Tyskland, Portugal, Latvia, Finland, Sverige og USA, med flere. Undertegnede var Norges delegat denne gang. En del påmeldte fra andre land var dessverre forhindret fra å komme på grunn av avslag på visumsøknaden.

Tre kirker ble tatt opp som nye medlemmer: Evangelical Lutheran Diocese of Kenya (ELDK), Iglesia

Cristo WELS Internacional (ICWI) i Latin-Amerika, og Obadiah Lutherske Synode i Uganda. Antallet KELK-medlemskirker er nå godt over tretti.

Det ble inspirerende og givende dager, i tråd med KELKs formål, som blant annet er «å være et forum til gjensidig oppmuntring for medlemmene, deres åndelige vekst og styrke i tro og bekjennelse», «å fremme og styrke den eksisterende enhet i lære og praksis blant medlemskirkene», og «å gi uttrykk utad for den enhet i ånden og i tro og bekjennelse som binder oss sammen».

Tre av de fire dagene var hovedsakelig viet foredrag med påfølgende diskusjon, felles gudstjenester og andakter med sang og bønn, business-møter med blant annet valg av nye ledere, og sosialt samvær ved matbordet og i pauser. Et zambisk kor gledet oss ved flere anledninger med sine flotte sangstemmer og smilende ansikter.

Thomas P. Nass (fra Wisconsin-synoden) ble takket av som KELKs president etter lang og trofast innsats, og Nathan Seiltz (også han fra WELS) ble valgt

Thomas P. Nass

som hans etterfølger. Det ble vedtatt å opprette en betalt deltidsstilling som Communications manager, for å avlaste KELKs president, som har et frivillig og ulønnet, men tidkrevende, verv. Dette skal være en prøveordning de tre kommende årene. Medlemskirkene oppmuntres til å øke den frivillige økonomiske støtten til KELK, hvis mulig.

Søndagen var satt av til en heldags ekskursjon: Først gudstjenestebesøk i en lokal menighet i Lusaka-området, deretter en tur innom LCCAs teologiske seminar, der vi fikk servert lunsj. Etterpå var det safari og båttur i naturreservatet Chaminuka,

før dagen ble avsluttet på Granddaddy's grillrestaurant i Lusaka.

Neste verdensmøte vil planleggingskomiteen forsøke å arrangere i Mequon, Wisconsin, i 2029.

Alle de fem foredragene fra Lusaka-konferansen kan leses på engelsk på nettsiden celc.info (under «Conventions»). På samme nettside fins mye informasjon om KELKs historie, medlemskirkene, og KELKs eget bekjennelsesdokument *The Eternal Word: A Lutheran Confession for the Twenty-First Century*.

Tor Jakob Welde

Ett av årets foredrag var om «Den hellige dåpen», skrevet og presentert av David Kamwata, som er lærer ved LCCAs teologiske seminar. Her følger et lite utdrag, oversatt til norsk:

Afrika: Dåp i møte med pinsebevegelse, framgangsteologi og åndskamp

I mange afrikanske land er kristendommen levende og i rask vekst. Samtidig skjer mye av denne veksten innenfor pinsekarismatiske bevegelser som legger vekt på synlig åndelig kraft, følelsesladde opplevelser, profetiske ytringer, helbredelse og utfrielse fra demoniske krefter. I slike miljøer blir dåpen ofte nedtonet eller behandlet som et litt mindre viktig ritual etter en dramatisk omvendelsesopplevelse.

1. Beslutning og opplevelse i sentrum

I sammenhenger der en er påvirket av pinsebevegelsen blir frelsen ofte fremstilt som en bevisst, følelsesmessig sterk beslutning for Kristus. «Overgivelsesøyeblikket» blir den avgjørende åndelige hendelsen. Dåpen følger gjerne senere, men først og fremst som et offentlig vitnesbyrd om det som allerede har skjedd inni mennesket.

Den lutherske bekjennelsen gir en nødvendig korrigering – ikke ved å fornekte troens eller

David Kamwata underviser om dåpen

omvendelsens realitet, men ved å plassere frelseshandlingen, ikke i intensiteten av menneskets beslutning, men i Kristi løfte. Dåpen er ikke først og fremst min erklæring til Gud, men Guds erklæring til meg.

I sammenhenger der den åndelige vissheten svinger med de følelsesmessige opplevelsene, får dåpen i stedet forankre troen i en objektiv hendelse: «Jeg er døpt til Kristus.» Når følelsene blekner eller tvilen melder seg, spør ikke den kristne: «Var min omvendelse ekte nok?», men får bekjenne: «Gud har satt sitt navn på meg.»

2. Fremgangsteologi og lidelse

I områder påvirket av fremgangsforkynnelse blir lidelse noen ganger tolket som et tegn på svak tro eller åndelig nederlag. Men dåpen forener de troende med Kristi død før den lover oppstandelsens herlighet (Romerne 6). Å være døpt til

Kristus er å være forenet med den korsfestede Herren.

Dette former en teologi om korset. Den dømte kristne bør ikke forvente uavbrutt jordisk suksess. Snarere får han eller hun del i Kristi lidelser, mens han stoler på den lovede oppstandelsen. I menigheter som møter fattigdom, sykdom eller forfølgelse, forkynner dåpen et dypere håp enn materiell velstand: syndenes forlatelse og evig liv.

3. Åndskamp og utfrielse

I mange afrikanske samfunn står troen på ånder, forbannelser og forfedrenes makter sterkt. Frykten for åndelig fangenskap kan prege hverdagen.

Her taler dåpen med ekstraordinær klarhet. Den er ikke bare en symbolsk renselse; den er utfrielse. Ifølge Den lille katekisme «frelser dåpen fra død og djevel». De dømte tilhører Kristi rike. De er overført fra mørkets rike til Sønnens rike, kraftens rike.

Pastorer må lære at dåpen ikke er en slags magisk amulett, men heller ikke maktesløs. Den er Kristi bestemte handling der han tar til seg og beskytter sine egne. I en kultur hvor åndelige realiteter påvirker dagliglivet, må kirken frimodig forkynne at i dåpen har Kristus allerede vunnet den avgjørende seieren.

Prøv åndene om de er av Gud

Bibelstudium over 1. Johannesbrev (4,1-6) – del 11

Mine kjære, tro ikke enhver ånd. Prøv åndene om de er av Gud. For det er gått mange falske profeter ut i verden (1Joh 4,1).

Johannes har også tidligere i brevet advart de kristne mot antikristelige forførelser. Han forutsa at en bestemt Antikrist skulle komme, slo også fast at mange antikrister allerede var stått fram. Dette var tegn på at den siste tid var kommet.

Apostelen Paulus skriver til Timoteus: «Ånden sier med klare ord at i de siste tider skal noen falle fra troen. De skal holde seg til ånder som fører vill, og til demoners lære fra løgnaktige hyklere med avsvidd samvittighet» (1Tim 4,1). Johannes opplevde i menighetene i Lille-Asia det som Paulus hadde forutsett og advart de eldste i Efesos mot: «Jeg vet at når jeg har dratt bort, vil glupske ulver trenge inn blant dere, og de skåner ikke flokken. Ja, blant deres egne skal det stå fram menn som farer med falsk lære for å få dratt disiplene med seg» (Apg 20,29-30).

Det som Johannes opplevde, har gjentatt seg gjennom hele kirkehistorien. Over alt hvor Gud bygger en kirke av mennesker som tror evangeliet, kjemper Satan for å rive byggverket ned igjen. Når han ser at det ikke nytter å lokke mennesker bort fra evangeliet med jordiske gleder, prøver han heller å etterligne Guds Ånd. Han sender profeter som kommer i saueham, men som innvendig er glupske ulver.

Den Hellige Ånd selv krever å bli prøvd når han taler gjennom sanne profeters og bibeltro predikanters munn. Paulus sa til menigheten i Korint: «La to eller tre tale profetisk, og la de andre prøve det de sier» (1 Kor 14,29). De kristne i Berøa var forbilledlige i å prøve åndene. Ikke bare tok de gladelig imot det som Paulus og Silas forkynnte for dem, men gransket også Skriftene flittig for å se om det stemte (Apg 17,11).

Jesus advarer oss: «Pass på at ikke noen fører dere vill.» Men ikke bare advarer han oss. Han gir oss også evnen til å passe på. Gud har gitt hver kristen Den Hellige Ånd. Han veileder oss i hele sannheten, apostlenes og profetenes skrifter. Når Paulus advarer Timoteus mot mennesker som fører vill, sier han: «Du skal holde fast på det du har lært og er blitt overbevist om. Du vet jo hvem du har lært det av. Helt fra du var et lite barn, har du kjent de hellige skriftene, de som kan gi deg visdom til frelse ved troen på Kristus Jesus. Hele Skriften er innblåst av Gud og nyttig til opplæring, tilrettevisning, veiledning og oppdragelse i rettferd» (2 Tim 3,14-16). Vi har altså det vi trenger for å kunne prøve åndene. Salvelsen Kristus har gitt oss, lærer oss alt (1Joh 2,27).

På dette kjenner dere Guds Ånd: Hver ånd som bekjenner at Jesus Kristus er kommet i kjøtt og blod, er av Gud. Men enhver ånd som ikke bekjenner Jesus, er ikke av Gud. Det er ånden til Antikrist, som dere har hørt skal komme. Og den

ånden er allerede nå i verden (1Joh 4,2-3).

Jesus Kristus er kommet i kjøtt, med andre ord, blitt et menneske. «Ordet ble kjød og bodde iblant oss» (Joh 1,14). «Samstemt bekjenner vi at guds fryktens mysterium er stort. Han ble åpenbart i kjøtt» (1Tim 3,16).

På Johannes' tid var det falske profeter som benektet at Kristus var et virkelig menneske. Han bare så slik ut, mente de. De kalles doketister. Navnet er avledet av det greske verbet Dokéo, «synes», «se ut til». De benektet helt åpenbart at Kristus er kommet i kjøtt.

Innenfor kristenheten finnes det mange som riktignok hevder å bekjenne at Kristus er kommet i kjøtt, men som likevel rokker ved hensikten, kraften og virkningen av dette.

Kristus kom til verden for å fri oss syndere fra vår skyld, fra døden og djevelens makt. Han kom for å vinne tilgivelse og rettferdighet for oss. Dette vant han ved sin lidelse og død. Han ga seg selv som betaling for verdens synd. Han ble overgitt for våre synders skyld og oppreist for vår rettferdiggjørelses skyld (se Rom 4,25).

Å bekjenne at Kristus er kommet i kjøtt innbefatter ikke bare at han er blitt et menneske, men at han er blitt menneske for oss, at han er vår stedfortreder som soner våre synder.

Ett menneskes rettferdige gjerning er blitt til frifinnelse og liv for alle (se Rom 5,19). Rettferdigheten som han vant ved sitt

blod, gir Gud oss i evangeliet i ord og sakrament. Han tilregner oss Kristi rettferdighet ufortjent, av nåde, ved tro alene.

Den som lærer at vi blir rettferdige og frelst, ikke bare ved å stole på det Jesus har gjort for oss, men også ved noe vi gjør, er ikke av Gud. Det er Antikrists ånd. Denne ånden var allerede i verden da Johannes skrev dette brevet en eller annen gang på slutten av første århundre etter Kristus. Denne antikristelige ånden var først ikke så åpenbar, men har nå for lenge siden slått ut i full blomst ved den store Antikrist, paven i den romerske kirken. Han har satt seg i Guds tempel og gjør seg selv til gud. Den som ikke bøyer seg for pavens lære, kan ikke bli frelst, sier han.

Paven bekjenner tilsynelatende at Kristus er kommet i kjøtt. Han bekjenner at Kristus er sann Gud, at han er blitt menneske, at han led og døde, stod opp igjen og fór opp til himmelen. Han sier også at Kristus steg ned fra himmelen for oss og til vår frelse. Likevel benekter han kraften og virkningen av Kristi verk ved sin gjerningslære. Han benekter at vi blir frelst ved tro alene, uten våre gjerninger.

Men dere, mine barn, er av Gud og har seiret over dem. For han som er i dere, er større enn han som er i verden (1Joh 4,4).

I avskjedstalen til disiplene sa Jesus: «I verden har dere trengsler, men vær frimodige, jeg har seiret over verden.» Denne verdens fyrste er dømt. Kristus har båret bort verdens synd og dermed fridd oss fra djevelens makt. Hans seier er vår seier. Han gir oss seieren i sitt ord. Senere i brevet sier Johannes: «Alt som er født av Gud, seirer over verden. Og det som har seiret over verden, er vår tro» (1Joh 5,4).

Han som er i oss, er større enn han som er i verden. Hvem er det som er i oss? Det er Guds Sønn,

Jesus Kristus. Han har all makt i himmel og på jord. Verdens fyrste har ingen makt over ham.

Menneskelig sett kunne det virke som om det var han som er i verden, som er størst. For den antikristelige ånd har mange flere tilhørere enn apostlenes Ånd, sannhetens Ånd. Men han som er i oss, er større, rikere, visere, mektigere. Det er sant at de andre er mange, mange flere enn oss. Men vi har den allmektige Guds Sønn på vår side. Dermed er vi overlegne verden.

Det kan riktignok se ut som om Satan er større og mektigere enn Kristus. Men i troens øyne ser det annerledes ut. Profeten Elisja sa til tjeneren sin: «Vær ikke redd! Det er flere som er med oss enn med dem.» Så ba Elisja og sa: «Å, Herre, lukk opp guttens øyne så han kan se.» Herren åpnet hans øyne, og han fikk se at fjellet var fullt av ildhester og ildvogner rundt omkring Elisja» (2Kong 6,16-17).

De er av verden, derfor taler de som verden, og verden lytter til dem. Men vi er av Gud, og den som kjenner Gud, hører på oss. Den som ikke er av Gud, hører ikke på oss. Slik kan vi skjelne mellom sannhetens ånd og villfarelsens ånd (1Joh 4,5-6).

De antikristelige lærerne er av verden og taler som verden. De er verdslige og lærer verdslige ting. De er fulle av verdens ånd, villfarelsens ånd. De sår tvil om det Gud sier og lærer noe annet i stedet.

«Verden lytter til dem.» De vinner mange tilhørere fordi de forteller det verden vil høre. Frelse ved gjerninger smigrer den stolte menneskenaturen. Løfter om jor-disk framgang, rikdom, helse og lykke er musikk i ørene til dem som bare søker det jordiske.

De antikristelige lærerne forteller verden det verden vil høre. Derfor lytter verden til dem. De vinner mange tilhørere.

Men hva nytter det om man vinner hele verden, men lider skade på sin sjel? Apostlene og de som i likhet med dem forkynner sannheten uforfalsket, vinner ikke så mange disipler og blir ikke regnet for noe i verden. De forsaker rikdom, ære og makt for evangeliets skyld. Men de har til gjengjeld denne vissheten: «Vi er av Gud.» De har vissheten om at de er Guds barn. De har vissheten om at de tilhører Kristus. De har frelsesvisshet. Kristus sier nemlig: «Mine sauer hører min røst og de følger meg. Jeg gir dem evig liv, og de skal aldri i evighet gå fortapt, og ingen skal rive dem ut av min hånd.»

Den som kjenner Gud, hører på apostlene. Om vi kjenner Gud eller ikke, kan vi altså merke på vår holdning til apostlenes ord. Kristus sa til jødene: «Den som er av Gud, hører Guds ord» (Joh 8,47). Og til Pilatus sa han: «Hver den som er av sannheten, hører min røst» (Joh 18,37). Denne røsten hører vi nettopp i apostlenes ord, for Kristus har gitt dem sin Ånd som har lært hva de skulle si og skrive. Den som hører dem, hører Kristus. Den som forakter dem, forakter Kristus.

Ved Guds nåde har vi enda apostlenes ord. Dermed har vi prøvesteinen til å prøve åndene med. Ved å høre på apostlenes ord kan vi skjelne mellom sannhetens ånd og løgnens ånd. Apostlenes ord veileder oss til hele sannheten. Paulus skriver: «Vi har sagt det før, og jeg gjentar det nå: Hvis noen forkynner dere et annet evangelium enn det dere har mot-tatt, forbannet være han!» (Gal 1,9).

David Edvardsen

Læren om tusenårsriket IV

De siste tider – del 34

Premillennialismen

De som lærer at det skal komme et jordisk tusenårsrike før Jesus kommer igjen for siste gang, er ikke enige i alt. De er faktisk ganske uenige om mange ting. I forrige artikkel tok vi opp den læren om tusenårsriket som kalles postmillennialismen. Den hevder at Jesus skal komme igjen etter tusenårsriket.

I denne artikkelen skal vi se litt nærmere på premillennialismen som på mange måter er forskjellig fra postmillennialismen. Forståelsen *pre* betyr «før», og premillennialistene hevder at Jesus skal komme tilbake før tusenårsriket setter inn. Noe som altså er helt sentralt i premillennialismen, er at Jesu andre komme og dommens dag ikke skjer samtidig, men er to forskjellige hendelser. Den siste dommen kommer etter tusenårsriket.

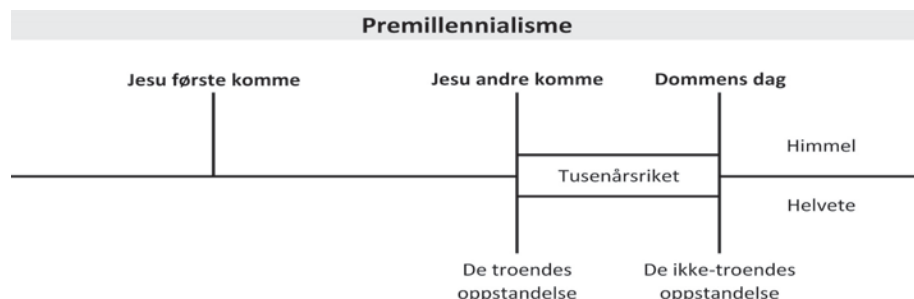
Hva skjer ved Jesu gjenkomst?

Premillennialistene tror at når Jesus kommer igjen, kommer han for å opprette tusenårsriket. Han skal oppvekke alle de troende døde, herliggjøre dem og la dem få leve sammen med ham i tusenårsriket. Troende som lever når han kommer, skal bli løftet opp i

luften for å møte Herren, og kroppen deres skal bli herliggjort. Deretter skal de vende tilbake til jorden sammen med Jesus for å leve sammen med ham i tusenårsriket. De vantro som lever når Jesus kommer igjen, skal fortsette å leve med sine naturlige kropp i tusenårsriket.

Premillennialistene tror like som postmillennialistene at tusenårsriket skal være et jordisk lykkerike med velstand, fred og rettferdighet. Men bare de troende som er oppstått, skal leve og virke på jorden med herliggjorte kropp, mens de vantro bare skal ha sine naturlige kropp. Og det viktigste av alt er at Jesus selv skal være synlig til stede og herske i sitt nye rike. Han skal regjere slik at det blir slutt på katastrofer på jorden, og ondskap og fiendskap mellom mennesker skal komme til en ende.

Det er også viktig å merke seg at premillennialistene tror at det blir to oppstandelser. Den første oppstandelsen gjelder bare de troende og skjer når Jesus kommer igjen, mens den andre oppstandelsen gjelder de vantro som er døde når han kommer igjen. Disse skal oppstå først etter tusenårsriket. Se illustrasjonen under!

For slike som ikke har hørt om millennialismen tidligere, kan alle disse tankene virke ganske merkelige. Og man er fristet til å spørre hvor de får alle disse ideene ifra. Premillennialister hevder at de baserer sine lærer på Åp 20. De tolker de tusen årene bokstavelig, og de mener at bindingen av Satan (vers 2) skjer når Jesus kommer igjen for andre gang, altså når tusenårsriket innledes. Vers 11-15 i Åp 20 mener de beskriver den endelige dommen etter at de tusen årene er gått. Dommen er en hendelse som er skilt fra Jesu gjenkomst.

Premillennialistene finner også mye støtte, mener de, i vers 4-6 i Åp 20. Der står det:

«Og jeg så troner, og noen satte seg på dem, og de fikk makt til å holde dom. Og jeg så sjelene til dem som var blitt halshugget på grunn av Jesu vitnesbyrd og Guds ord, de som ikke hadde tilbedt dyret eller dyrets bilde, og ikke tatt imot merket på pannen eller hånden. De ble levende igjen og hersket som konger sammen med Kristus i tusen år. Men de andre døde ble ikke levende før de tusen år var gått. Dette er den første oppstandelsen. Salig og hellig er den som får ta del i den første oppstandelsen. Over dem har den annen død ingen makt. De skal være Guds og Kristi prester og herske som konger sammen med ham i tusen år.»

Vers 4 taler om kristne martyrer som skal leve og regjere sammen med Jesus i tusenårsriket, og i vers 5 står det at deres oppstandelse fra de døde er «den første oppstandelsen».

Hva skal vi svare premillennialistene? Det som kanskje er det største problemet med deres lære, er at den så tydelig mangler støtte i resten av Skriften. For hva med alle de klare skriftstedene i evangeliene og brevene som presenterer Jesu gjenkomst, den siste dommen og oppstandelsen av alle døde som én hendelse som skjer samtidig på samme dag? Ikke ett sted antydes det at disse hendelsene er skilt fra hverandre, og i alle fall ikke at det går tusen år imellom dem.

For det første: Det fins klare steder som sier at alle mennesker, både troende og ikke-troende, skal oppstå samtidig. Vi leser i Joh 5,28-29: «Undre dere ikke over dette, for den tiden kommer da alle de som er i gravene, skal høre hans røst. De skal komme fram, og de som har gjort det gode, skal stå opp til livet, men de som har gjort det onde, skal stå opp til dom.»

For det andre: Alle de uttrykk som Bibelen bruker om Jesu gjenkomst, står i entall, og de brukes både om den siste dommen og om oppstandelsen av alle mennesker. Ofte tales det om en dag. Den står alltid i entall. Det fins overhode ingen steder som taler om to gjenkomster, én for å innlede tusenårsriket, en annen for oppvekke de mennesker som ikke var oppvekt ved hans første komme, og deretter holde dom. På «den siste dag» skal Jesus vekke opp dem som tror på ham, og på «den siste dag» skal de vantro bli fordømt. Jesus sier: «For dette er min Fars vilje, at hver den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag» (Joh 6,40). «Den som avviser meg og ikke tar imot mine ord, har likevel en dommer: Det ordet jeg har talt, skal domme ham på den siste dag» (Joh 12,48).

Til slutt fins det også andre inkonsekvenser og særegenheter med den premillennialistiske teorien. Når Bibelen taler om herligheten som venter de troende i himmelen, taler den aldri om

at de troende skal oppleve denne herligheten samtidig med at det også fins syndige mennesker der. Denne oppfatningen om at troende og vantro skal leve side om side i tusenårsriket, er kort og godt en menneskelig spekulasjon og oppfinnelse. Den er laget for å få teorien til å stemme. Men den stemmer ikke med Guds ord, derfor er den falsk.

Bibelen taler regelmessig om to verdener eller to tidsaldre (gresk *aion*) – den nåværende verden og den kommende verden. Jesus sier: «I den tiden (*aion*) som nå er, skal han få hus, brødre, søstre, mødre, barn og åkrer – men også forfølgelser – og i den kommende verden (*aion*) evig liv» (Mark 10,30). Skillet mellom disse to tidsaldrene skjer når Jesus kommer igjen. Om det fins en overgangsperiode mellom den nåværende verden og den kommende i himmelen, hvorfor nevner ikke Bibelen dette?

Hvordan kan en slik spesiell teori som premillennialismen ha oppstått? Det har framfor alt å gjøre med hvordan man leser Bibelen. Premillennialistene gjør to feil. For det første leser de de tusen årene i Åp 20 som bokstavelige tusen år og tolker akkurat dette uttrykket og tallet helt forskjellig fra hvordan de leser og tolker resten av Åpenbaringsboken. For det andre tolker de ikke billedspråket i Åp 20 i lys av klare skriftsteder i resten av Det nye testamentet. I stedet tar de det vanskeligere stedet, legger inn sin egen tolkning i det og får deretter andre klare steder til å passe til denne tolkningen. Når man leser og tolker Bibelen på denne måten, er man nødt til å havne feil. For man bruker egen fornuft og egne spekulasjoner til å avgjøre tolkningen.

Vi skal likevel ta oss litt tid til å komme med en forklaring til vers 4-5 i Åp 20 når det gjelder «den første oppstandelsen». Vi leste i disse versene at Johannes

så «sjelene til dem som var blitt halshugget på grunn av Jesu vitnesbyrd ... De ble levende igjen og hersket med Kristus i tusen år ... Dette er den første oppstandelsen.» For det første bør uttrykket «ble levende igjen» oversettes med «levde»: «De levde og hersket med Kristus i tusen år ...» Begge verbene «levde» og «hersket» har samme form på gresk (aorist). For det andre: Når det står om sjelene til dem som var blitt halshugget på grunn av Jesu vitnesbyrd, tales det selvfølgelig om alle de troende som har mistet livet under hele den nytestamentlige tiden på grunn av sin tro. Da de døde, gikk sjelene deres for å leve med Kristus i himmelen.

For det tredje: Når det gjelder uttrykket «den første oppstandelsen», kan noen ord av Jesus i Joh 5 være oppklarende: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, har evig liv og kommer ikke for dommen, men er gått over fra døden til livet. Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den time kommer, ja, den er nå, da de døde skal høre Guds Sønnns røst, og de som hører, skal leve» (Joh 5,24-25). «Undre dere ikke over dette, for den tiden kommer da alle de som er i gravene, skal høre hans røst. De skal komme fram, og de som har gjort det gode, skal stå opp til livet, men de som har gjort det onde, skal stå opp til dom» (Joh 5,28).

Her taler Jesus om to oppstandelser. Den første skjer når mennesker kommer til tro når de hører hans røst, hans ord. Da står de levende opp åndelig talt fra sin åndelige død. Deretter taler han om den legemlige oppstandelsen på den siste dagen. Uttrykket «den første oppstandelsen» i Åp 20,5 kan derfor forstås som den åndelige oppvekkelsen som skjer når mennesker kommer til tro. Under hele den nytestamentlige tiden står mennesker opp til liv åndelig talt gjennom forkynnelsen av evangeliet. Stadig blir nye mennesker innlemmet i Kristi

rike der de får leve og herske sammen med ham. Slik får de del i «den første oppstandelsen».

Den premillennialistiske læren er egentlig en farlig lære, for den får mennesker til ikke å ta det så nøye med å forberede seg på Jesu gjenkomst. For ifølge premillennialistene skjer jo ikke dommens dag før de tusen årene er til ende. Dermed får mennesker god tid og anledning til å omvende seg, og de trenger ikke være redde for at han kan komme igjen nå. Om Jesus ikke kommer ennå, får vi jo god tid til å omvende oss. Vi kan bare tenke oss hva dette innebærer for den kristne kirkens arbeid med å spre evangeliet og drive misjon. For hvorfor er det så viktig å drive misjon nå om Jesus likevel ikke kommer snart? Bibelen sier imidlertid: «Se, nå er den rette tid, nå er frelsens dag!» (2 Kor 6,2). Nå er det tid for å finne tilgivelse hos Jesus. For når han kommer igjen, er det for sent. Og mange steder taler Bibelen om at den siste dagen, den dagen Jesus kommer igjen for å dømme levende og døde kommer uventet (Matt 24,36 og 42; Matt 25,13; 1 Tess 5,1-3; 2 Pet 3,10). Mennesker som går og venter på at Jesus skal komme for å opprette et jordisk tusenårsrike, burde ta til seg Skriftens undervisning om at den siste dagen skal komme «som en tyv om natten».

I neste artikkel skal vi behandle den læren om tusenårsriket som kalles dispensasjonalismen.

(forts. neste nr.)

Egil Edvardsen

Krev ikke tegn for å tro!

(Joh 4,46–54)

Det synlige og det usynlige

«Uten at dere ser tegn og under, tror dere ikke.» Dette var trolig ikke svaret embetsmannen hadde forventet da han kom til Jesus for å be ham helbrede sin sønn. Jesus sier det på en gjennomskuende måte. Han vil at mannen skal få mulighet til å prøve seg selv: «Hvordan er det – krever jeg å få se Jesus gjøre et tegn for å kunne tro på ham?»

Men vi skal også merke oss at Jesus ikke bare sier dette til embetsmannen. Han sier nemlig: «Uten at dere ser ...». Han formanner altså flere som var til stede. Det virker som det på den tiden gikk et rykte i det området i Galilea om at Jesus kunne gjøre tegn og under. En slik ryktespredning pågikk nok gjennom hele Jesu virke, men det kan ha variert fra sted til sted og fra uke til uke. I verset rett før står det om galileere som hadde reist til Jerusalem til påskefesten, og der hadde de sett Jesus gjøre tegn. «Jaha, nå har han gjort det der nede i Jerusalem – nå vil vi se ham gjøre det her hjemme i Galilea også!»

Slike forventninger lå i luften blant folket. Men Jesus advarer mot det: «Uten at dere ser tegn og under, tror dere ikke.» Dette var ikke eneste gang Jesus advarte mot dette. Ja, en annen gang advarte han enda strengere, da han sa: «En ond og utro slekt krever tegn» (Matt 12,39). Det er faktisk ikke bare en uskyldig svakhet å søke tegn, men det vitner om ondskap og troløshet, sier Jesus. Tenk det!

Men hva er da problemet med å se tegn og under? Å få se dem er ikke det problematiske, men problemet ligger i å kreve å få se dem for å tro. Det er et problem når noen sier: «Gud, jeg krever av deg at

du viser meg noe. Ellers vil jeg ikke tro.»

Ja, egentlig er det upassende bare det å kreve noe av Gud. Ingen mennesker har noen rett til å kreve noe som helst av Gud. Nei, for Gud skylder oss faktisk ingenting. Likevel har han gitt oss svært mange ting. Både jordiske velsignelser, men fremfor alt åndelige velsignelser. Men det har han altså gjort helt uten at vi har fortjent det. Vi kan ikke kreve det av Gud.

Mennesker som søker tegn i vår tid

Jesus advarte mot å kreve tegn og under den gangen, men det er minst like aktuelt i vår tid. Det fins karismatiske kirker der man søker tegn og under for å få bekräftet sin tro. Det er heller ikke uvanlig i det sekulære samfunnet å høre noen si: «Om Gud bare ville vise seg for meg eller snakke til meg, ja, da skulle jeg jaggu tro på ham.»

Og det er egentlig ikke så rart at mange tenker slik. For vi mennesker liker å se ting med egne øyne. Det vi har sett selv, kan ingen bestride. «Så hvis jeg bare får se noe som beviser at det Bibelen sier er sant, da skal jeg tro på det.» Det er bare logisk og naturlig å resonnerer slik. Men Bibelen lærer faktisk ikke at tegn og under er noen garanti for å komme til tro. Mange mennesker på Jesu tid fikk se hans under, uten å komme til tro på ham, eller så ble troen deres veldig kortvarig.

Hva skal vi da henvise mennesker til?

Men hvis det ikke er tegn og under – hva er det da vi skal henvise mennesker til? Svaret finner vi i

«Leser Bibelen», Gerard Dou

fortellingen om Lasarus og den rike mannen. Den rike mannen befant seg i helvete og var bekymret for sine brødre, som fortsatt var på jorden, at de også skulle havne i helvete. I samtale med Abraham sier han: «Far Abraham, kommer det noen til dem fra de døde, vil de omvende seg.» Han hadde foreslått at Lasarus skulle oppstå og advare brødrene hans. Så også denne mannen tenkte at det var tegn og under som trengtes for at noen skulle omvende seg. Men da fikk den rike mannen høre: «Hører de ikke på Moses og profetene, lar de seg heller ikke overbevise om noen står opp fra de døde» (Luk 16,30–31). Abraham avviser at det skulle hjelpe med tegn og under. I stedet henviser han den rike mannens brødre til Bibelen. Og det samme skal vi gjøre. Vi skal henvise mennesker til Bibelen. For det er der Gud har valgt å åpenbare sin vilje og sitt budskap, sin lov og sitt evangelium for oss. Det har han gjort gjennom profetene og apostlene.

Vi skal ikke gjøre som apostelen

Tomas, som ikke lyttet til de andre apostlene. Etter at Jesus hadde stått opp, hadde han vist seg for dem, men da var ikke Tomas til stede. Senere fikk han høre fra de andre at de hadde sett Jesus med egne øyne. De andre ønsket selvfølgelig at han skulle tro på dem – at han skulle tro det de fortalte ham. Men hva gjør Tomas? Han tror ikke på dem. I stedet krever han å få se Jesus med egne øyne for å kunne tro: «Dersom jeg ikke får se naglemerkene i hendene hans og stikke fingeren i dem og legge hånden i siden hans, kan jeg ikke tro.» (Joh 20,25)

Vi hører hvordan han stiller krav: «Dersom jeg ikke får se ... kan jeg ikke tro.» Det er tydelige krav. Senere ble han irettesatt av Jesus for sin vantro og fikk høre: «Du tror fordi du har sett meg. Salige er de som ikke ser, men likevel tror» (Joh 20,29). Dette ble en viktig lærdom for Tomas. Han var selv en apostel, men hadde ikke lyttet til de andre apostlene. Poenget med en apostel er nettopp å bringe videre det de har sett eller hørt fra Gud til mennesker som ikke har sett

eller hørt. Menneskene Tomas skulle tale til, måtte rett og slett stole på det han fortalte. Men å stole på det de andre apostlene fortalte at de hadde sett, det klarte han ikke selv!

Men dette er ikke bare en lærdom for Tomas. Det er en lærdom og påminnelse for oss også: Ikke å kreve å få se for å tro, men å lytte og stole på det som er skrevet av apostlene og profetene – de som har fått se og høre det Gud har åpenbart for dem.

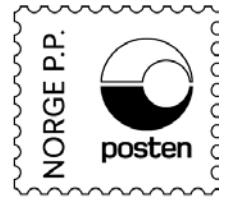
Det synlige og det usynlige

Vi mennesker fester oss lett ved det synlige og har vanskelig for det usynlige. Derfor har vi ofte problemer med å nøye oss med Guds Ord og løfter, som vi bare kan lese eller høre, men ikke se. Men det er likevel det vi skal gjøre. De gjelder noe som ligger bak oss i tid: Da Jesus vandret på jorden og ble korsfestet for å frelse oss fra våre synder. Og de gjelder noe som ligger foran oss: vår evige frelse, når vi får komme hjem til Herren.

Å nøye seg med Jesu løfte var faktisk også det embetsmannen måtte gjøre til slutt. Han hadde jo bedt Jesus komme hjem til ham for å helbrede sønnen. Men til slutt reiste Jesus faktisk ikke noen vei! Embetsmannen fikk faktisk ikke selv se underverket Jesus utførte. Han fikk ikke se med egne øyne at Jesus helbredet sønnen hans. For Jesus er så mektig at han til og med kan helbrede mennesker på lang avstand – langt fra der de syke befinner seg. Embetsmannen måtte rett og slett gjøre det vi også skal gjøre: Han måtte nøye seg med det usynlige. Med Guds løfter.

Kjære Jesus, vi takker deg for både det vi kan se og det vi ikke kan se. Hjelp oss å ikke kreve noe fra deg, men å være tålmodige når vi møter vanskeligheter, og holde fast ved dine løfter. Amen.

Bjarte Edvardsen

RETURADRESSE: Egil Edvardsen, Solåsveien 20,
4331 Ålgård

Det er Gud som gjør oss til hva vi er

Det som i verdens øyne står lavt, det som blir foraktet, det som ikke er noe, det utvalgte Gud for å gjøre til intet det som er noe, for at ingen mennesker skal ha noe å være stolt av overfor Gud. Dere er hans verk i Kristus Jesus.
(1 Kor 1,28-30)

Hvordan ville du fullføre påstanden «Du er hva du ...»? Kanskje at du er hva du spiser eller hva du leser? Hvilken mat vi spiser sier noe om vekten vår. Det enkelte måltid påvirker kanskje ikke kroppsstørrelsen vår, men våre daglige matvaner har innvirkning på kroppsvekt og størrelse. Bøker og artikler vi leser påvirker hvordan vi ser på spørsmål som handler om livet og samfunnet. Selv om det du leser ikke direkte speiler hvem du er nå, former det hvem du kan bli.

Paulus minner korinterne om hva de er: De er frelst i Kristus. De er jo troende og ikke tvilere. Kristus har gjort dem til hva de er. Det samme kan sies om oss. Hvorfor er det slik? Vi er ikke mennesker som har skapt oss selv. Akkurat som matvaner påvirker oss fysisk, og det vi velger å lese farger hvordan vi tenker, avhenger vårt åndelige liv av Gud. Det var ikke vi som valgte Gud, det var Gud som valgte oss. Han er opphavet til vår frelse. Gud sendte sin Sønn for å redde oss fra en evighet i helvete, rense oss fra synden og føre oss inn i et vidunderlig forhold

til ham. Paulus understreker med rette at Gud er årsaken til at vi tror på Jesus – Dere er hans verk i Kristus Jesus.

Å være «hans verk i Kristus Jesus» innebærer at vi har en nær relasjon til Jesus. Samtidig har vi fellesskap med alle andre troende som er forenet med ham. Å være forenet med Kristus er både et privilegium og en forpliktelse til å leve et liv viet til ham. Å være «i Kristus Jesus» betyr at vår tid med Gud er mer enn 60 minutters gudstjeneste én gang i uken. Vår Herre har så mye han vil vi skal vite, inkludert hvor mye han elsker hvert eneste menneske. Når vi leser hva Skriften sier om denne kjærligheten, driver Den Hellige Ånd oss til å leve til ære for Gud. Den samme Ånd oppmuntre oss også til å dele de gode nyhetene om Frelserens kjærlighet, som varer i all evighet.

O Hellige Ånd, fortsett å bevare meg i Kristus i alt jeg sier og gjør. Amen.

(Fra *Meditations*)